

Svarbiausios teisės naujienos Infolex **Savaitės apžvalgoje (2021-05-10)**

| paiešką 1 iš 1 rezultato

Ieškoti dokumente

Nauja! X

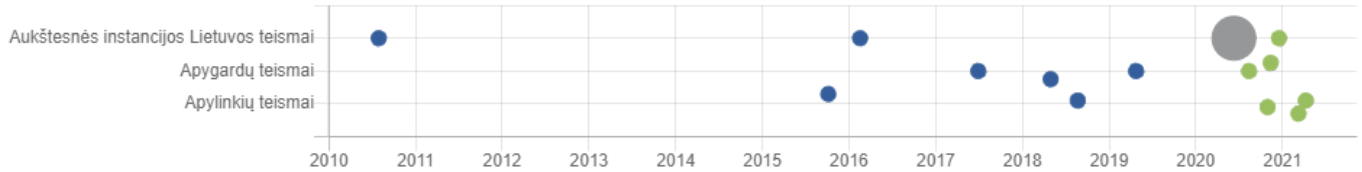
Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2020 m. birželio 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-68-313/2020

Kopijuoti

Kategorija: 3.4.5.11. Bylų dėl antstolių veiksmų ar atsisakymo juos atlikti nagrinėjimas; 3.5.1. Antstolio ir kitų asmenų pareiškimų, paduotų teismui vykdymo proceso metu, nagrinėjimas

#IšlaikymoIšmokos #VykdymoSenatis

(7) paminėta tekste << | >> vėliau cituojančios bylos (6)

Infolex Teisinė analitika ©

2009 ▾

Priartinti

| Paaiškinimai

Tekstas Ryšiai Bylos istorija (2)

Motyvacijoje minima:

[Dėl priteisto išlaikymo periodinių išmokų indeksavimo >](#)[Dėl bylinėjimosi išlaidų >](#)

Įžanga

Reikalavimas

Nagrinėjimas

Skundas

Motyvacija

Rezoliucija

Rodyti mažiau

Civilinė byla Nr. 3K-3-68-313/2020

Teismo proceso Nr. 2-13-3-00720-2019-0

Procesinio sprendimo kategorijos:

3.4.5.11; 3.5.1

(S)

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. birželio 10 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės (pranešėja), Janinos Januškienės (kolegijos pirmininkė) ir Donato Šerno,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrino civilinę bylą pagal pareiškėjo A. Z. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo 2019 m. liepos 16 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal pareiškėjo (skolininko) A. Z. skundą dėl antstolės Angelės Kvaraciejienės veiksmų; suinteresuotas asmuo (išieškotoja) L. Z.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Kasaciniame byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių teismo priteisto išlaikymo išieškojimą vykdančio antstolio atliekamą išlaikymo periodinių išmokų indeksavimą už laikotarpį iki vykdomojo rašto pateikimo vykdyti dienos, aiškinimo ir taikymo.

2. Pareiškėjas A. Z. skundu prašė panaikinti antstolės A. Kvaraciejienės 2019 m. vasario 19 d. raginimą įvykdyti sprendimą vykdomojoje byloje Nr. 0133/19/00331, kuriuo jam apskaičiuotas 3100,67 Eur išlaikymo įsiskolinimas, ir įpareigoti antstolę perskaičiuoti indeksacijos sumą už paskutinius 5 metus iki vykdomojo rašto pateikimo vykdyti dienos.

3. Pareiškėjo teigimu, antstolė A. Kvaraciejienė neteisingai apskaičiavo išlaikymo įsiskolinimą, indeksavus periodines išmokas vaikui, nes pagal Lietuvos Vyriausybės nustatytą tvarką periodinės išmokos indeksuojamos tada, kai vartotojų kainų indeksas yra 101 ir daugiau. Skaičiuojant indeksavimą privalėjo būti atsižvelgiama į 5 metų terminą, per kurį vykdomieji dokumentai pateikiami vykdyti.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Alytaus apylinkės teismas 2019 m. balandžio 15 d. nutartimi pareiškėjo A. Z. skundą dėl antstolio veiksų tenkino, panaikino antstolės A. Kvaraciejienės 2019 m. vasario 19 d. raginimą įvykdyti sprendimą Nr. S-19-133-4865 dėl nesumokėtų išlaikymo indeksacijos sumų ir įpareigojo antstolę perskaičiuoti periodinių išmokų indeksacijos sumą už paskutinius penkerius metus iki vykdomojo rašto pateikimo vykdymo dienos.
5. Teismas nustatė, kad antstolė A. Kvaraciejienė vykdo vykdomąjį raštą Nr. 2-291-59, išduotą 2016 m. sausio 29 d. Alytaus apylinkės teismo dėl išlaikymo įsiskolinimo išieškojimo iš skolininko A. Z. pirmosios eilės išieškotojos L. Z. naudai. Išieškotoja 2019 m. vasario 19 d. antstolės kontorai pateikė vykdomąjį dokumentą dėl išlaikymo skolos, susidariusios dėl išlaikymo neindeksavimo, išieškojimo. 2019 m. vasario 19 d. antstolė patvarkymu Nr. S-19-133-4861 priėmė vykdomąjį dokumentą vykdyti. Patvarkyme nurodyta skolininko įsiskolinimo už laikotarpį nuo 2008 m. rugpjūčio 1 d. iki 2019 m. vasario 1 d. nesumokėtų indeksacijų suma yra 3100,67 Eur.
6. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.208 straipsnyje nustatyta, kad jeigu išlaikymas buvo priteistas periodinėmis išmokomis, išlaikymo suma indeksuojama kasmet Vyriausybės nustatyta tvarka, atsižvelgiant į infliaciją. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. 684 patvirtinto Periodinėmis išmokomis priteisto išlaikymo sumos ir atlyginamos žalos indeksavimo tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas) 2 punkte nustatyta, kad indeksavimas – tai periodinių išmokų perskaičiavimas siekiant visiškai ar iš dalies kompensuoti dėl vartotojų kainų padidėjimo prarastas pajamas. Taigi indeksavimu siekiama apsaugoti vaiko, kuriam yra priteistas išlaikymas periodinėmis išmokomis, interesus, t. y. kad jam teismo sprendimu atitinkamam laikotarpiui priteistas išlaikymas turėtų tokią pačią perkamąją galią kaip ir teismo sprendimo priėmimo metu.
7. Aprašo 8 punkte nustatyta, kad periodines išmokas indeksuoja teismo sprendimą, kuriuo priteistas išlaikymas ar žalos atlyginimas periodinėmis išmokomis, vykdamas antstolis. Skolininkas, mokantis periodines išmokas savo noru, privalo pats indeksuoti periodines išmokas. Jeigu skolininkas nevykdo pareigos indeksuoti periodines išmokas, teismo sprendimas, kuriuo priteistas išlaikymas ar žalos atlyginimas periodinėmis išmokomis, gali būti pateikiamas vykdyti antstoliui (Aprašo 9 punktas).
8. Skolininkas A. Z. nuolat vykdė 2007 m. gegužės 10 d. Alytaus apylinkės teismo priimtą sprendimą (kuris įsiteisėjo 2007 m. birželio 11 d.), kuriuo patvirtinta A. Z. ir L. Z. sudaryta sutartis dėl santuokos nutraukimo pasekmių ir nuspręsta, kad A. Z. moka periodinėmis išmokomis po 300 Lt (86,89 Eur) sūnaus E. Z., gim. (duomenys neskelbtini), išlaikymui, tačiau skolininkas netaikė Vyriausybės nustatytos indeksavimo periodinėmis išmokoms tvarkos.
9. Aprašo 3 punkte nustatyta, kad periodinės išmokos indeksuojamos atsižvelgiant į praėjusių metų gruodžio mėnesio, palyginti su ankstesnių metų gruodžio mėnesiu, vartotojų kainų indeksą, kurį apskaičiuoja ir skelbia Lietuvos statistikos departamentas. Periodinės išmokos indeksuojamos, kai kainų indeksas lygus 101 arba didesnis.
10. Skolininkas A. Z. nereiškė prieštaravimo mokėti išlaikymą vaikui taikant indeksaciją, bet pažymėjo, kad reikalavimams dėl periodiškai mokamo išlaikymo indeksavimo turi būti taikomas penkerių metų terminas.
11. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 606 straipsnio 2 dalį vykdomieji raštai pagal teismo sprendimus gali būti pateikti vykdyti per penkerius metus nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo. CPK 606 straipsnio 4 dalis nustatė, kad jeigu pagal teismo sprendimą išieškomos periodinės išmokos, tai vykdomieji dokumentai galioja per visą laikotarpį, kuriam priteistos išmokos, o šio straipsnio 2 dalyje nustatytas terminas prasideda nuo kiekvienos išmokos termino pasibaigimo dienos.
12. CPK 606 straipsnyje nustatyti terminai, per kuriuos vykdomieji dokumentai gali būti pateikti vykdyti. Vadinas, jeigu išieškomos periodinės išmokos ir išieškojimas yra tęstinis, t. y. jis vyksta periodiškai, tam tikrą laikotarpį, kuriam priteistos išmokos, tada terminas reikalavimams dėl periodiškai mokamos išmokos prasideda tą kiekvieną išmokos termino pasibaigimo dieną. Taigi šiuo atveju reikalavimams dėl periodiškai mokamo išlaikymo indeksavimo turi būti taikomas penkerių metų terminas. Šiuo atveju vykdomasis raštas buvo pateiktas vykdyti 2019 m. vasario 19 d., taigi, antstolė nepagrįstai indeksavimą skaičiavo nuo 2008 m. rugpjūčio mėn. Atsižvelgiant į tai, mokėtinos periodinės išmokos turi būti indeksuojamos už paskutinį penkerių metų laikotarpį iki vykdomojo rašto pateikimo vykdyti ir periodinių išmokų sumos už šį laikotarpį turi būti skaičiuojamos atsižvelgiant į paskutinę indeksuotą išmokos sumą. Todėl teismas pripažino neteisėtu antstolės atliktą indeksaciją ir ją įpareigojo perskaičiuoti periodinių išmokų indeksacijos sumą už paskutinius penkerius metus iki vykdomojo rašto pateikimo vykdyti dienos.
13. Bylą pagal suinteresuoto asmens antstolės A. Kvaraciejienės atskirąjį skundą išnagrinėjęs Kauno apygardos teismas 2019 m. liepos 16 d. nutartimi Alytaus apylinkės teismo 2019 m. balandžio 15 d. nutartį panaikino, pareiškėjo (skolininko) A. Z. skundą dėl antstolio veiksų atmetė.
14. Apeliacinės instancijos teismas nutartyje nurodė, kad siekdamas apsaugoti vaiko, kuriam yra priteistas išlaikymas periodinėmis išmokomis, interesus, t. y. kad jam teismo sprendimu atitinkamam laikotarpiui priteistas išlaikymas turėtų tokią pačią perkamąją galią kaip ir teismo sprendimo priėmimo metu, įstatymų leidėjas yra įtvirtinęs priteisto periodinėmis išmokomis išlaikymo indeksavimo institutą. Visais atvejais turi būti užtikrinamas prioritetingas vaikų teisių ir interesų apsaugos ir gynimo principo įgyvendinimas, šiuo atveju – vaiko teisė gauti išlaikymą tokia pačia perkamąja galia kaip ir teismo sprendimo priėmimo metu. Suinteresuotas asmuo (išieškotoja) L. Z., pateikdama prašymą antstolei, būtent šio tikslo ir siekė.
15. Priteistas išlaikymas periodinėmis išmokomis turi būti reguliariai indeksuojamas visą laikotarpį, iki turi būti baigtas teikti priteistas išlaikymas periodinėmis išmokomis, kad būtų užtikrinta vaiko teisė gauti išlaikymą tokia pačia perkamąja galia kaip ir teismo sprendimo priėmimo metu.
16. CPK 606 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad vykdomieji raštai pagal teismo sprendimus gali būti pateikti vykdyti per penkerius metus nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo. Jeigu pagal teismo sprendimą išieškomos periodinės išmokos (išlaikymas), vykdomieji dokumentai galioja per visą laikotarpį, kuriam yra priteistos išmokos, o šio straipsnio 2 dalyje nustatytas terminas prasideda nuo kiekvienos išmokos termino pasibaigimo dienos (CPK 606 straipsnio 4 dalis). Spręsdamas reikalavimą dėl periodiškai mokamo išlaikymo indeksavimo teismas taikė būtent CPK 606 straipsnio 4 dalį, o išlaikymo indeksavimo sumai perskaičiuoti senaties terminas negali būti taikomas.

III. Kasacinio skundo teisiniai argumentai

17. Kasaciniu skundu pareiškėjas A. Z. prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2019 m. liepos 16 d. nutartį ir palikti galioti Alytaus apylinkės teismo 2019 m. balandžio 15 d. nutartį. Kasacinis skundas grindžiamas šiais esminiais argumentais:

17.1. Vykdomieji raštai pagal teismo sprendimus gali būti pateikti vykdyti per penkerius metus nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo (*CPK 606* straipsnio 2 dalis). Kadangi pareiškėjas A. Z. išlaikymą savo nepilnamečiam sūnui nuo pat teismo sprendimo priėmimo dienos, t. y. nuo 2007 m. gegužės 10 d., mokėjo pats geranoriškai, o suinteresuotas asmuo L. Z., kiekvieną mėnesį gavusi priteistą išlaikymą vaikui, jau nuo 2007 metų turėjo teisę reikalauti išlaikymo indeksavimo, tačiau to nedarė, todėl penkerių metų ieškinio senaties terminas turėjo būti skaičiuojamas nuo kiekvienos išmokos gavimo dienos (*CPK 606* straipsnio 4 dalis). Reikalavimams dėl periodiškai mokamo išlaikymo indeksavimo taip pat turi būti taikomas penkerių metų terminas, atsižvelgiant į *CK 1.125* straipsnio 9 dalį, kurioje nustatyta, kad reikalavimams dėl palūkanų ir kitokių periodinių išmokų išieškojimo yra taikomas sutrumpintas penkerių metų ieškinio senaties terminas. Tačiau apeliacinės instancijos teismas, priimdamas skundžiamą nutartį, nepagrįstai netaikė penkerių metų senaties termino.

17.2. Tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismuose ne kartą buvo nagrinėjamos bylos dėl periodinių išmokų indeksavimo pradžios ir laikotarpio, taip pat dėl penkerių metų senaties termino taikymo skaičiuojant priteistą išlaikymo indeksavimą. Tačiau teismuose skirtingai buvo taikomas penkerių metų senaties terminas, todėl tai lėmė nevienodą teismų praktiką. Tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismai, pvz., Klaipėdos apygardos teismas 2019 m. balandžio 25 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. *2S-664-265/2019*, Klaipėdos apylinkės teismas 2018 m. rugpjūčio 22 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. *2YT-9478-1032/2018*, Klaipėdos apygardos teismas 2017 m. birželio 29 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. *2S-961-538/2017*, taikė penkerių metų senaties terminą ir įpareigojo antstolį perskaičiuoti indeksacijos sumą už paskutinius penkerius metus, tačiau Šiaulių apygardos teismo 2018 m. balandžio 30 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. *2S-383-569/2018*, Jonavos apylinkės teismo 2015 m. spalio 6 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. *2-2040-814/2015* buvo pasisakyta, kad išlaikymo indeksavimo sumai perskaičiuoti senaties terminas negali būti taikomas.

18. Atsiliepimų į kasacinį skundą *CPK 351* straipsnio nustatyta tvarka nepateikta.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl priteisto išlaikymo periodinių išmokų indeksavimo

19. *CK 3.3* straipsnio, reglamentuojančio šeimos santykių teisinio reglamentavimo principus, 1 dalyje įtvirtintas prioritetingas vaikų teisių ir interesų apsaugos ir gynimo principas, o viena iš jo įgyvendinimo užtikrinimo priemonių nustatyta *CK 3.208* straipsnyje, pagal kurį, jeigu išlaikymas buvo priteistas periodinėmis išmokomis, išlaikymo suma indeksuojama kasmet Vyriausybės nustatyta tvarka, atsižvelgiant į infliaciją.

20. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, aiškindamas periodinių išmokų indeksavimo ypatumus, yra nurodęs, kad siekdamas apsaugoti vaiko, kuriam yra priteistas išlaikymas periodinėmis išmokomis, interesus, t. y. kad jam teismo sprendimu atitinkamam laikotarpiui priteistas išlaikymas turėtų tokią pačią perkamąją galią kaip ir teismo sprendimo priėmimo metu, įstatymų leidėjas yra įtvirtinęs priteisto periodinėmis išmokomis išlaikymo indeksavimo institutą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. liepos 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. *3K-3-344/2010*).

21. Kaip matyti iš nurodytos teisės normos, periodinių išmokų indeksavimo klausimas yra išsprendžiamas ne teismo sprendimu, o įstatymu – *CK 3.208* straipsnyje aiškiai įvardytos indeksacijos taikymo sąlygos: 1) jeigu išlaikymas buvo priteistas periodinėmis išmokomis; ir 2) atsižvelgiant į infliaciją. Indeksavimas atliekamas teisės aktų nustatyta tvarka.

22. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. *684* patvirtinto Periodinėmis išmokomis priteisto išlaikymo sumos ir atlyginamos žalos indeksavimo tvarkos aprašo 2 punkte nustatyta, kad indeksavimas – tai periodinių išmokų perskaičiavimas siekiant visiškai ar iš dalies kompensuoti dėl vartotojų kainų padidėjimo prarastas pajamas. Apraše nustatyta, kad periodinės išmokos indeksuojamos atsižvelgiant į praėjusių metų gruodžio mėnesio, palyginti su ankstesnių metų gruodžio mėnesiu, vartotojų kainų indeksą, kurį apskaičiuoja ir skelbia Lietuvos statistikos departamentas. Periodinės išmokos indeksuojamos, kai kainų indeksas lygus 101 arba didesnis (Aprašo 3 punktas); periodinės išmokos indeksuojamos kartą per metus einamųjų metų vasario mėnesį (Aprašo 4 punktas); neindeksuojamos tos periodinės išmokos, kurios įsiteisėjusiu teismo sprendimu paskirtos arba pakeistos per paskutinius 6 mėnesius iki vasario 1 dienos (Aprašo 7 punktas).

23. Skolininkas, mokantis periodines išmokas savo noru, privalo pats indeksuoti periodines išmokas. Jeigu skolininkas nevykdo pareigos indeksuoti periodines išmokas, teismo sprendimas, kuriuo priteistas išlaikymas ar žalos atlyginimas periodinėmis išmokomis, gali būti pateikiamas vykdyti antstoliui (Aprašo 9 punktas). Periodines išmokas indeksuoja teismo sprendimą, kuriuo priteistas išlaikymas ar žalos atlyginimas periodinėmis išmokomis, vykdamas antstolis (Aprašo 8 punktas).

24. Vykdydamas Alytaus apylinkės teismo 2007 m. gegužės 10 d. sprendimą civilinėje byloje Nr. *2-291-59/2007*, kuriuo patvirtintoje A. Z. ir L. Z. sutartyje dėl santuokos nutraukimo pasekmių nustatyta vaiko tėvo A. Z. pareiga mokėti periodinėmis išmokomis kas mėnesį po 300 Lt (86,89 Eur) sūnaus E. Z., gim. (duomenys neskelbtini), išlaikymui, vaiko tėvas įsipareigojo išlaikymo periodines kas mėnesines išmokas pervesti į motinos L. Z. banko sąskaitą, taip pat teismo patvirtintoje sutartyje nurodyta, kad išlaikymui skirta pinigų suma indeksuojama kasmet Vyriausybės nustatyta tvarka atsižvelgiant į infliaciją.

25. Nagrinėjamoje byloje kilus ginčui dėl išlaikymo periodinių išmokų indeksavimo, teismai nustatė, kad skolininkas A. Z. nuolat vykdė teismo sprendimą ir mokėjo sūnaus naudai išlaikymą periodinėmis išmokomis. Skolininkas mokėjo po 300 Lt (86,89 Eur) kas mėnesį išlaikymui ir neindeksavo mokėtų sumų atsižvelgdamas į infliaciją. Byloje ginčas yra dėl skolininko jau sumokėtų išlaikymo periodinių išmokų indeksavimo, kurį atliko antstolė A. Kvaraciejienė pagal vaiko motinos kreipimąsi.

26. Byloje teismų taip pat nustatyta, kad antstolė vykdė vykdomąjį raštą Nr. *2-291-59*, išduotą 2016 m. sausio 29 d. Alytaus apylinkės teismo dėl išlaikymo įsiskolinimo išieškojimo iš skolininko A. Z. pirmosios eilės išieškotojos L. Z. naudai. Išieškotoja 2019 m. vasario 19 d. antstolės kontorai pateikė vykdomąjį dokumentą dėl išlaikymo skolos, susidariusios dėl išlaikymo neindeksavimo, išieškojimo. 2019 m. vasario 19 d. antstolė priėmė patvarkymą Nr. *S-19-133-4861* priimti vykdomąjį dokumentą vykdyti ir išsiuntę skolininkui raginimą įvykdyti sprendimą, taip pat areštavo skolininko turtą. Antstolė, priėmusi vykdyti išieškotojos L. Z. vykdomąjį dokumentą, atliko nesumokėtų indeksacijos sumų apskaičiavimą, pagal kurį už laikotarpį nuo 2008 m. rugpjūčio 1 d. iki 2019 m. vasario 1 d. nesumokėtas indeksuoto išlaikymo įsiskolinimas yra 3100,67 Eur. Skolininkas A. Z. neprieštaravo išlaikymo vaikui indeksavimui, bet prašė taikyti penkerių metų terminą reikalavimui dėl periodiškai mokamo išlaikymo indeksavimo.

27. Byloje nėra ginčo, kad buvo teisinis pagrindas atlikti indeksavimą – tiek vaiko motina, tiek vaiko tėvas, antstolė ir pirmosios bei apeliacinės instancijos teismai pripažino, kad išlaikymas buvo priteistas periodinėmis išmokomis ir jis turi būti indeksuojamas atsižvelgiant į infliaciją. Šalys nesutaria dėl to, ar apeliacinės instancijos teismas pagrįstai netaikė penkerių metų termino periodinių išlaikymo išmokų indeksavimui ir ar taikydamas šį terminą bei įpareigodamas antstolę perskaičiuoti išlaikymo įsiskolinimą pirmosios instancijos teismas tinkamai taikė penkerių metų terminą nustatančias teisės normas.

28. Pagal *CPK 606* straipsnio 2 dalį vykdomieji raštai pagal teismo sprendimus gali būti pateikti vykdyti per penkerius metus nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo. *CPK 606* straipsnio 4 dalis nustato, kad jeigu pagal teismo sprendimą išieškomos periodinės išmokos, tai vykdomieji dokumentai galioja per visą laikotarpį, kuriam priteistos išmokos, o šio straipsnio 2 dalyje nustatytas terminas prasideda nuo kiekvienos išmokos termino pasibaigimo dienos.

29. *CPK 606* straipsnio 2 dalyje nustatytas penkerių metų terminas taikytinas vykdomiesiems dokumentams ir dėl išlaikymo periodinėmis išmokomis, šis terminas galioja per visą laikotarpį, kuriam priteistos periodinės išmokos. Indeksavimas yra išlaikymo prievolės dalis, taikomas kartu su išlaikymo prievole, nes sudaro sudėtinę išlaikymo periodinių išmokų sumų dalį. Todėl išieškotojo antstoliui pateikiamam pagal vykdomąjį dokumentą reikalavimui taikyti periodiškai mokamo išlaikymo indeksavimą turi būti taikomas penkerių metų terminas. Taikydamas šį terminą antstolis apskaičiuoja išlaikymo periodinių išmokų sumų indeksavimą, atsižvelgdamas į infliaciją, už iki penkerių metų laikotarpį iki vykdomojo dokumento pateikimo antstoliui dienos. Indeksavimo skaičiavimo laikotarpis apribojamas įstatymo nustatyto penkerių metų terminu, nes indeksavimas negali trukti neapibrėžtą atgalinį laikotarpį.

30. Priteistas išlaikymas periodinėmis išmokomis turi būti reguliariai indeksuojamas visą laikotarpį, iki turi būti baigtas teikti priteistas išlaikymas periodinėmis išmokomis, atsižvelgiant į penkerių metų terminą, per kurį išieškotojas (-a) turėtų kreiptis į antstolį dėl išieškamų sumų indeksavimo. Atsižvelgiant į tai, mokėtinos periodinės išmokos turi būti indeksuojamos už paskutinį penkerių metų laikotarpį iki vykdomojo rašto pateikimo vykdyti ir periodinių išmokų sumos už šį laikotarpį turi būti skaičiuojamos atsižvelgiant į paskutinę indeksuotą išmokos sumą.

31. Išduotą 2016 m. sausio 29 d. vykdomąjį raštą išieškotoja pateikė vykdyti 2019 m. vasario 19 d., taigi, antstolė nepagrįstai indeksavimą skaičiuojo už visą laikotarpį nuo 2008 m. rugpjūčio 1 d. iki 2019 m. vasario 1 d. Byloje teismų nustatyta, kad pareiškėjas vykdė išlaikymo prievolę, savo noru mokėjo išlaikymą, ši prievolė nebuvo priverstinai vykdoma. Vykdomasis dokumentas (raštas) buvo išieškotojos žinioje, ji turėjo galimybę jį teikti vykdyti siekdama išlaikymo sumų indeksavimo anksčiau, bet vykdomojo dokumento neteikė antstoliui. Išieškotoja pateikė vykdomąjį dokumentą vėliau antstolei, jį pateikus galioja ir taikomas penkerių metų terminas, nes nepateikus vykdomojo dokumento antstolė nepradėjo skaičiuoti indeksavimo. Antstolė pagrįstai sprendė atlikti išlaikymo periodinių išmokų sumų indeksavimą, tačiau nepagrįstai indeksavimą atliko už ilgesnį negu penkerių metų laikotarpį iki vykdomojo dokumento pateikimo. Todėl pirmosios instancijos teismas nutartimi pagrįstai pripažino neteisėtą antstolės atliktą indeksavimą ir įpareigojo ją perskaičiuoti periodinių išmokų indeksavimo sumą už paskutinius penkerius metus iki vykdomojo rašto pateikimo vykdyti dienos.

32. Pagal *CPK 608* straipsnį išieškotojui, kuris praleido terminą vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti dėl priežasčių, teismo pripažintų svarbiomis, praleistas terminas teismo gali būti atnaujintas. Svarbios aplinkybės, sprendžiant vykdomojo rašto pateikimo termino atnaujinimo klausimą, teismo gali būti įvertintos, atsižvelgiant į ginčo esmę, šalių elgesį, priežastis, neleidusias kreiptis dėl sprendimo vykdymo anksčiau. Vykdomojo rašto pateikimo termino praleidimo priežastys turi būti svarios ir atitinkančios protingumo, sąžiningumo, teisingumo kriterijus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-93-684/2016, 12 punktą). Nagrinėjamoje byloje nenustatyta svarbių termino pateikti vykdomąjį dokumentą indeksavimui atlikti praleidimo priežasčių, todėl teismai pagrįstai nesprensdė šio termino atnaujinimo klausimo.

33. Įpareigodamas antstolę perskaičiuoti išlaikymo įsiskolinimą, pirmosios instancijos teismas tinkamai taikė penkerių metų terminą nustatančią *CPK 606* straipsnio 2 dalį. Apeliacinės instancijos teismas, spręsdamas netaikyti penkerių metų termino periodinėms išlaikymo išmokoms indeksuoti, priėmė teisiškai nepagrįstą nutartį. Todėl apeliacinės instancijos teismo nutartis panaikintina ir palikta galioti pirmosios instancijos teismo nutartis (*CPK 346* straipsnio 2 dalis, *359* straipsnio 1 dalies 3 punktas, 3 dalis).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

34. Kasacinis teismas turėjo 18,11 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. birželio 1 d. pažyma apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu). Panaikinus antstolės A. Kvaraciejienės indeksuotą išlaikymo įsiskolinimą ir įpareigojus perskaičiuoti įsiskolinimą, iš jos priteistinas šių išlaidų atlyginimas į valstybės biudžetą (*CPK 79* straipsnis, *88* straipsnio 1 dalies 3 punktas, *92* straipsnis, *96* straipsnio 1 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos *civilinio proceso kodekso* 359 straipsnio 1 dalies 3 punktu, *362* straipsnio 1 dalimi,

n u t a r i a :

Panaikinti Kauno apygardos teismo 2019 m. liepos 16 d. nutartį ir palikti galioti Alytaus apylinkės teismo 2019 m. balandžio 15 d. nutartį.

Priteisti iš antstolės Angelės Kvaraciejienės valstybei 18,11 Eur (aštuoniolika Eur 11 ct) bylinėjimosi išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, atlyginimo. Ši valstybei priteista suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Alė Bukaviniene

Janina Januškienė

Donatas Šernas

Paminėta tekste:	Suskleisti
Bylos:	
3K-3-344/2010 Dėl antstolio veiksmų	
2-2040-814/2015 2-2040-814/2015	
3K-3-93-684/2016 Dėl skolos priteisimo	
2S-961-538/2017 Dėl antstolės B. T. veiksmų	
2S-383-569/2018 Dėl antstolės V. Š. veiksmų	
2YT-9478-1032/2018 2YT-9478-1032/2018	
2S-664-265/2019 Dėl antstolio veiksmų	
Teisės aktai:	
Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. Trečioji knyga. Šeimos teisė	

3.3 str. Šeimos santykių teisinio reglamentavimo principai

3.208 str. Išlaikymo indeksavimas

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas

79 str. Bylinėjimosi išlaidos

88 str. Išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu

92 str. Išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, apmokėjimas

96 str. Bylinėjimosi išlaidų atlyginimas valstybei

346 str. Įsiteisėjusių teismo sprendimų, nutarčių peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindai

351 str. Atsiliepimai į kasacinį skundą

359 str. Kasacinio teismo teisės

362 str. Kasacinio teismo nutarties įsiteisėjimas ir privalomumas

606 str. Terminai, per kuriuos vykdomieji dokumentai pateikiami vykdyti

608 str. Praleisto termino vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti atnaujinimas

Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. Pirmoji knyga. Bendrosios nuostatos

1.125 str. Ieškinio senaties terminai

Dėl Periodinėmis išmokomis priteisto išlaikymo sumos ir atlyginamos žalos indeksavimo tvarkos aprašo patvirtinimo